

B.A. 1st Semester (Programme) Examination, 2020-21

Subject: Sanskrit

Course ID: 10918

Course Code: APSNS-101C-1A

Course Title: Sanskrit Drama & Language

Full Marks: 40

Time: 2hrs

The figures in the margin indicate full marks.

Group- A

1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेख्या। 5x1=5

प्रसঙ्ग उल्लेखपूर्वक संक्षिप्तभाषाय एवं देवनागरी लिपिते ये कोन एकटिर व्याख्या करो।

a) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं

मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।

इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी

किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्॥

b) भवन्ति नग्रास्तरवः फलागर्मैनवाम्बुभिर्दूरविलम्बिनो घनाः।

अनुद्ध्रुताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः स्वभाव एवैष परोपकारिणाम्॥

2. यथेच्छम् एकस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। 5x1=5

प्रसঙ्ग उल्लेखपूर्वक संक्षिप्त भाषाय एवं देवनागरी लिपिते ये कोन एकटिर भावसम्प्रसारण करो।

a) अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।

b) न प्रभातरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात् ।

3. यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10x1=10

ये कोनो एकटि प्रश्नेर उत्तर दाओ।

a) अभिज्ञानशकुन्तले विदूषकचरितम् आलोच्यताम्।

अभिज्ञानशकुन्तल नाटकेर विदूषकचरित्र आलोचना करो।

b) अभिज्ञानशकुन्तले दुर्वाससः शापस्य तात्पर्यमालोच्यताम्।

अभिज्ञानशकुन्तल नाटके दुर्वासार शापेर तात्पर्य आलोचना करो।

c) अभिज्ञानशकुन्तले प्रकृतेः माहात्म्यम् इति विषये संक्षिप्तः निबन्धः रचनीयः ।

अभिज्ञानशकुन्तले प्रकृतिर माहात्म्यं एह विषये संक्षिप्त निबन्ध रचना करो ।

4. अधोनिर्दिष्टु द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लेख्यम् ।

2x2=4

निम्नलिखित प्रश्नेर मध्ये दूटिर उत्तर लेखो ।

a) हंसपदिका का ? हंसपदिकाशब्दस्य कोर्त्थः?

हंसपदिका के ? हंसपदिका शब्देर अर्थ की ?

b) “परिहासविजलितं सखे परमार्थेन न गृह्यतां वचः” – कः कदा एवमुक्तवान् ?

“परिहासविजलितं सखे परमार्थेन न गृह्यतां वचः” – के कथन एहरकम बलेछिले ?

c) अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य नान्दीश्चोके वर्णितस्य शिवस्य अष्टमूर्तीनां नामानि कानि ?

अभिज्ञानशकुन्तल नाटकेर नान्दीश्चोके वर्णित शिवेर अष्टमूर्तिर नामगुणि की ?

Group- B

5. अधस्मितेषु त्रयाणां रेखाङ्कितपदानां कारकविभक्तिः निर्णया ।

2x3=6

निम्नलिखित वाक्यगुणलिर मध्ये ये कोनो तिनां रेखाङ्कित पदेर कारकविभक्तिं निर्णय करो ।

a) अश्वः द्रुतं धावति ।

b) क्रुठारेण वृक्षं छिनति ।

c) पुष्पाय स्पृहयति बाला ।

d) यवेभ्यः गां वारयति ।

e) सूर्ये उदिते पद्मं प्रकाशते ।

6. a) अधोनिर्दिष्टु द्वयोः सविग्रहसमासनाम लेख्यम् ।

2x2=4

ये कोनो दूटिर विग्रहवाक्यसह समासेर नाम लेखो ।

i. उपकृष्णम्

ii. भूतबलिः

iii. वीणापाणिः

iv. अहिनकुलम्

b) कस्यचिदेकस्य सन्धिः कार्यः ।

1x1=1

ये कोनो एकाटिर सन्धि करो ।

i. जल + ओघः

ii. सः + आगच्छति

7. यथेच्छं पञ्चानां शब्दानां व्युत्पत्तिः निर्णया ।

1x5=5

ये कोनो पाँचाटि शब्देर बुद्धिपति निर्णय करो ।

a) लञ्छवा

b) पीतम्

c) सोद्गुम्

d) विभज्य

e) वित्तवान्

f) धावत्

g) दाशरथिः

h) शैवः